

manier kan men vragen zoals 'Hoelang duurde het na de registratie door de politie vooraleer het PV op het parket terecht kwam?'; 'Hoeveel tijd nam het in beslag vooraleer er door het parket een (voorlopig¹⁰) definitieve beslissing werd genomen?'.

V. Besluitend

Wanneer men met parketstatistieken werkt, zal men in functie van de vraag die men als analist of onderzoeker stelt de teleenheid moeten kiezen. Afhankelijk van de vraag die men zich stelt kan het noodzakelijk zijn om de parketdata aan te vullen met informatie uit andere bronnen zoals politionele databanken.

Criminele figuren kunnen als alternatief gebruikt worden voor feiten of voornaamste tenlasteleggingen. Zij bieden de mogelijkheid tot zinvollere meer criminologisch relevante interpretaties.

BART GOEMINNE¹¹.

Noten

¹ Het onderzoek 'Analyse van exploitatiemogelijkheden in databanken van politie en parket ten behoeve van het opsporings- en vervolgingsbeleid' werd uitgevoerd door de interuniversitaire onderzoeksgroep 'Sociale Veiligheidsanalyse' (Vrije Universiteit Brussel - Universiteit Gent) in de periode november 2002 - november 2003. Het onderzoek stond onder toezicht van en werd gefinancierd door de Dienst Strafrechtelijk Beleid.

² Bart Goeminne, Paul Ponsaers (UGent), Els Enhus (VUB).

³ ISLP staat voor 'Integrated System for the Local Police'. ISLP is een gespecialiseerd computersysteem dat door lokale politiediensten gebruikt wordt en waarin politiemensen die tot een van deze lokale politiediensten behoren hun PV's opmaken. ISLP bevat alle registraties met betrekking tot de taken van de bestuurlijke en gerechtelijke politie, inclusief verkeer.

⁴ Dit is een juridisch feit dat gekenmerkt wordt door een specificatie die niet in het Strafwetboek omschreven staat. Bijvoorbeeld: juridisch feit + welbepaalde plaats (winkeldiefstal), juridisch feit + object (handtasdiefstal), juridisch feit +

specifiek slachtoffer (weerspanningheid en sla-gen aan agent).

⁵ Redenen waarom slachtoffers geen aangifte doen zie : Goeminne, B., Enhus, E., Ponsaers, P., 2003, *Criminaliteit in de publieke ruimte, een inleiding in de hotspot analyse.*, Politeia, Brussel, p. 29.

⁶ Vatters zijn personen die informatie over binnenkomende pv's in het digitale parketdata-bestand inputten.

⁷ Doel van het Phenix-project is de 13 verschillende informatietoepassingen binnen Justitie op één lijn te brengen. Centraal in het Phenix-project staat het digitaal dossier. Doorheen de chronologie van een procedure zou bijvoorbeeld een rechter, maar ook een advocaat de voortgang in een dossier kunnen opvolgen.

⁸ Dit betreft zowel PV's als APA's (Autonome Politionele Afhandeling)

⁹ Deze conversietabel werd door ons, de onderzoekers, ontwikkeld. Als basis werd een nomenclatuur gebruikt die wordt voorgesteld door de federale politie. Deze nomenclatuur is een catalogus van feiten waarvoor de politie een procesverbaal moet opstellen. Naast de feiten bevat de nomenclatuur een reeks criminele figuren die vaak voorkomen in de politiepraktijk. Deze criminele figuren zijn een aggregaat van feiten. Dit aggregaat bevat echter niet enkel criminele figuren in de strikte zin van het woord maar ook feiten en fenomenen. Dit is echter voer voor een andere discussie.

¹⁰ Bijvoorbeeld sepot.

¹¹ De auteur is als onderzoeker verbonden aan het *Instituut voor Sociaal en Politiek Opiniononderzoek* (ISPO), K.U.Leuven. en was voorheen werkzaam als onderzoeker bij de *onderzoeksgroep Sociale Veiligheidsanalyse*, UGent.

CIJFERS INZAKE DE UITHANDENGEVING

Naar aanleiding van het kernkabinet van 16 mei 2002, wilde de toenmalige minister van Justitie exact weten hoe vaak jeugdrechtters een beroep doen op de procedure van uithandengeving¹. Daartoe wendde hij zich tot de Dienst voor het Strafrechtelijk beleid, die in samenwerking met het departement criminologie van het NICC, relevante gegevens voor de jaren 1999 - 2001 ver-

zamelde. Aangezien op dat moment de informatisering van jeugdparquetten en jeugdrechtbanken in België nog niet voltooid was en specifieke gegevens onmogelijk uit een computerbestand konden gedistilleerd worden², dienden alle 27 griffies van de jeugdrechtbanken afzonderlijk bevestigd te worden.

Het onderzoek omvat vijf tabellen, waarin alle cijfergegevens werden opgesplitst per rechtsgebied en voor elk van de drie jaren afzonderlijk.

In een **EERSTE TABEL** wordt het totaal aantal uithandengevingen weergegeven voor de drie jaren en voor elk jaar afzonderlijk, het al dan niet definitieve karakter van de beslissing, als ook de leeftijd, het geslacht en de taal van de betrokken minderjarige.

Daaruit blijkt dat, in alle rechtsgebieden samen, gedurende de drie voorliggende jaren, 375 beslissingen tot uithandengeving werden genomen. Het onderzoek toont tevens een verhoging van 26% tussen 1999 en 2000 en een relatieve stagnatie tussen 2000 en 2001.

Tijdens de bestudeerde periode, namen 8 rechtsgebieden (Brussel, Bergen, Doornik, Antwerpen, Mechelen, Charleroi, Luik en Hasselt) 91% van het totaal aantal beslissingen tot uithandengeving voor hun rekening. Bijna de helft van die beslissingen, werden in Brussel uitgesproken (48,5%). Daarentegen vinden we bij 5 jeugdgerichten geen enkele dergelijke beslissing terug, en bij veertien jeugdgerichten slechts 5.

Vervolgens duidt een **TWEDE TABEL** het aantal beslissingen van de jeugdrechtbanken op basis van artikel 37 §2 Wjb³ ten aanzien van minderjarige delinquenten aan. Zo krijgt u eerst een beeld van het totale aantal van die beslissingen, waarna een opsplitsing wordt gemaakt naargelang het een voorlopige maatregel of een maatregel ten gronde betrof.

De **DERDE TABEL** toont, voor 16 van de 27 rechtsgebieden, de proportionaliteit tussen enerzijds het totaal aantal beslissingen tot uithandengeving en anderzijds het totaal aantal beslissingen, voorlopig en ten gronde, op basis van art. 37 §2 Wjb.

Voor de 16 rechtsgebieden waarvoor informatie beschikbaar is, en opnieuw voor de drie voorliggende jaren, bedragen het aantal beslis-

singen tot uithandengeving ongeveer 2,4% van het totaal aantal jeugdbeschermingsmaatregelen ten gronde en slechts 1% van het totaal aantal voorlopige jeugdbeschermingsmaatregelen.

In werkelijkheid bevinden de meerderheid van de in aanmerking genomen rechtsgebieden zich onder het gemiddeld percentage van 1%. Daarentegen steken Doornik (4,1%), Mechelen (2,5%), Hasselt (1,7%), Huy (1,2%) en Brussel (1,2%) boven dit gemiddelde uit.

TABEL VIER geeft, per ambtsgebied van de Hoven van Beroep, in een eerste kolom het totaal aantal arresten tot uithandengeving weer en in een tweede kolom het aantal van die arresten die een beslissing van uithandengeving in eerste aanleg bevestigen, naast het aantal van die arresten die een beslissing in eerste aanleg, van een andere aard verbreken.

De **VIJFDE** en laatste **TABEL** tenslotte, geeft een beeld van andere beslissingen die de Hoven van Beroep treffen na het verbreken van een vonnis tot uithandengeving in eerste aanleg. Onder 'andere' beslissingen werd begrepen: berisping, gewone ondertoezichtstelling, ondertoezichtstelling onder voorwaarden, plaatsing privé en plaatsing in een openbare instelling.

Concreet kan uit de twee voorgaande tabellen afgeleid worden dat slechts tegen 9% van de beslissingen tot uithandengeving hoger beroep wordt ingesteld. Bovendien concentreren deze beroepen zich voornamelijk in rechtsgebieden waar het vaakst wordt teruggegrepen naar de procedure tot uithandengeving.

KATELJNE VANCAUTEREN⁴

Noten

¹ Art. 38 Wjb (8 april 1965): "Indien de persoon die wegens een als misdrijf gekwalificeerd feit voor de jeugdrechtbank is gebracht, op het tijdstip van het feit ouder dan zestien was en de jeugdrechtbank een maatregel van bewaring, behoeving of opvoeding niet geschikt acht, kan zij de zaak bij een met reden omklede beslissing uit handen geven en ze naar het openbaar ministerie verwijzen, met het oog op vervolging voor het gerecht bevoegd krachtens het gemeen recht als daartoe grond bestaat."

² Momenteel (28/01/2004) kregen 21 jeugdparketten en -griffies een opleiding van het CIV om met de applicatie te starten. Het is echter aan hen om te beslissen wanneer men overstapt op het gebruik van de computer, in burgerlijke en / of protectionele zaken.

³ jeugdbeschermingsmaatregelen

⁴ De volledige studie (inclusief de cijfergegevens) is te verkrijgen bij de Dienst voor het Strafrechtelijk beleid, Cel jeugd, Hallepoortlaan 5-8, 1060 Brussel, via e - mail naar [katelijne.vancauteren@just.fgov.be](mailto:kateljijne.vancauteren@just.fgov.be) of telefonisch op het nummer 02/542.74.29.

TIEN JAAR VEROOORDELINGSTATISTIEK

I. Voorstelling

In 1995 verschenen de eerste veroordelingstatistieken zoals deze nu bestaan. Ze hadden destijds betrekking op het burgerlijk jaar 1993, het nuljaar van de nieuwe veroordelingstatistiek (Beuken, 1996). Voordien werden deze statistieken aangemaakt door het NIS, maar ze waren niet zo volledig als vandaag en werden niet op gelijkvormige wijze voorgesteld voor alle niveaus van jurisdictie (INS, 1995 a, b, c). Een nationale "strafrechtelijke" statistiek bestond vooreerst uit de veroordelingen en de veroordeelde individuen, waarbij een onderscheid werd gemaakt volgens geslacht, gerechtelijke antecedenten en volgens 45 rubrieken met de aard van de overtredding (32 verschillende items) en de aard van de straf (1, 2 of 3 verschillende items, afhankelijk van het geval). Daarnaast werd er een correctionele statistiek aangemaakt van de uitgesproken veroordelingen (in eerste aanleg en in beroep) voor de inbreuken ondergebracht in meer dan 300 rubrieken. Voor de Krijgsraad en het Militair Gerechtshof bestonden er aparte veroordelingsstatistieken. Ten slotte werd er ook een derde statistiek geproduceerd, namelijk deze van de Hoven van Assisen, met de veroordeelde individuen voor 19 soorten inbreuken en met de uitgesproken straffen (10 verschillende items). Het ging hierbij dus om een complex en erg heterogeen geheel dat veel kritiek kreeg, van zowel de gebruikers als de producenten zelf (Beuken, 1996, pp. 927-928).

De huidige reeks, opgesteld door de dienst voor het Strafrechtelijk beleid van het Ministerie van Justitie is ontstaan tegen achtergrond van de nu oude bijna mythische idee van de "geïntegreerde criminologische statistiek" (Beuken, 1996, p. 928). Hoewel ze slechts een eerste en schuchtere stap is - de beslissende ontwikkeling laat nog altijd op zich wachten - betekent ze toch een duidelijke vooruitgang, met name door het gebruik van een meer volledige en sterker gestructureerde nomenclatuur dan deze van het INS (Beuken *et al.*, 1993). Tien jaar na de ingebruikname, willen we een stand van zaken geven van de huidige statistieken en de recentelijk ondernomen inspanningen om deze een vorm en inhoud te geven die dichter aansluiten bij de behoeften van de gebruikers. We zullen zien hoe de statistieken tot stand komen en bij elke stap de problematische aspecten toelichten. Aan de problemen die binnen het bereik van onze bevoegdheden en mogelijkheden liggen, proberen we zelf te verhelpen. Andere liggen dan weer niet binnen ons bereik en nopen ons tot een restrictieve interpretatie van de cijfers, in afwachting van de lang verwachte uitwerking van het project van "geïntegreerde criminologische statistiek".

II. Het veroordelingsbericht, het basisdocument van de huidige statistieken

De huidige veroordelingstatistieken worden opgesteld op basis van de veroordelingsberichten die zelf de neerslag zijn van de vonnissen. Het veroordelingsbericht is in zekere zin de samenvatting van een vonnis. Er staat bijgevolg niets in de statistieken wat niet ook in een vonnis staat.

De veroordelingsberichten worden opgesteld door de griffies van de rechtbanken en hoven en worden vervolgens in hun papieren versie (!) overgebracht naar het Centraal Strafregister. Daar worden alle berichten opnieuw ingevoerd en krijgen de variabelen vaak een nieuwe code. Het werk wordt met andere woorden twee keer gedaan: de bedienden van de griffies voeren een code in en de bedienden op het Strafregister doen dat ook nog eens. Deze codes verschillen. Zo gebruikt Brussel code 60 voor drugsmisdrijven, terwijl het Strafregister code 23 gebruikt. Het